

Lieta C-673/23

**Lūguma sniegt prejudiciālu nolēmumu kopsavilkums saskaņā ar Tiesas
Reglamenta 98. panta 1. punktu**

Iesniegšanas datums:

2023. gada 13. novembris

Iesniedzētāja:

Gerechtshof Amsterdam (Nīderlande)

Datums, kurā pieņemts iesniedzētības nolēmums:

2023. gada 19. septembris

Apelācijas sūdzības iesniedzējas:

Smurfit Kappa Europe BV

Smurfit International BV

Smurfit Kappa Italia SpA

DS Smith Italy BV

DS Smith plc

DS Smith Packaging Italia SpA

DS Smith Holding Italia SpA

Toscana Ondulati SpA

Atbildētājas apelācijas tiesvedībā:

Unilever Europe BV

Unilever Supply Chain Company AG

Unilever Italy Holdings Srl

Pamatlietas priekšmets

Apelācijas sūdzība par *Rechtbank Amsterdam* (Amsterdamas tiesa, Nīderlande, turpmāk tekstā arī – “*Rechtbank*») spriedumu, ar ko tā ir pieņēmusi savā jurisdikcijā prasības, kas lietā par aizliegtās vienošanās dēļ radītiem zaudējumiem ir celtas pret lietas dalībniekiem, kas nav Nīderlandes rezidenti.

Lūguma sniegt prejudiciālu nolēmumu priekšmets un juridiskais pamats

Eiropas Parlamenta un Padomes Regulas (ES) Nr. 1215/2012 (2012. gada 12. decembris) par jurisdikciju un spriedumu atzīšanu un izpildi civillietās un komercietās (turpmāk tekstā – “Briseles I a regula») 8. panta 1. punkta interpretācija

Prejudiciālie jautājumi

Pirmā jautājuma a) daļa

Vai Briseles I a regulas 8. panta 1. punkta izpratnē pastāv cieša saistība starp:

i) pirmkārt, prasību, kas celta pret galveno atbildētāju, kurš nav valsts konkurences iestādes lēmuma par aizliegtu vienošanos adresāts, bet kā vienība, par ko tiek apgalvots, ka tā ietilpst uzņēmumā Savienības konkurences tiesību izpratnē (turpmāk tekstā – “uzņēmums»), augšupejošā līnijā tiek saukta piepubliski tiesiskās atbildības par konstatētu Savienības tiesībās noteiktā aizlieguma noslēgt aizliegtas vienošanās pārkāpumu, un

ii) prasību, kas celta pret:

(A) līdzatbildētāju, kurš ir attiecīgā lēmuma adresāts, un/vai

(B) līdzatbildētāju, kas nav attiecīgā lēmuma adresāts un par ko tiek apgalvots, ka tas kā juridiska vienība ietilpst uzņēmumā, kurš ar attiecīgo lēmumu publiski tiek saukts pie atbildības par pārkāpumu pret Savienības tiesībās noteikto aizliegumu noslēgt aizliegtas vienošanās, no otras puses?

Vai šajā ziņā kaut ko maina tas,

(a) vai galvenajam atbildētājam, kas augšupejošā līnijā tiek saukts pie atbildības, aizliegtās vienošanās periodā ir tikai piederējušas un tas ir tikai pārvaldītājs kapitāldaļas;

(b) – ja atbilde uz ceturto jautājuma a) daļu ir apstiprinoša – vai galvenais atbildētājs, kas augšupejošā līnijā tiek saukts pie atbildības, ir piedalījies produktu, uz kuriem attiecas aizliegta vienošanās, ražošanā, izplatīšanā, pārdošanā un/vai piegādē un/vai pakalpojumu, uz kuriem attiecas aizliegta vienošanās, sniegšanā;

(c) vai galvenais atbildētājs ir vai nav tās dalībvalsts rezidents, kurā valsts konkurences iestāde ir konstatējusi (tikai) Savienības tiesībās noteiktā aizlieguma noslēgt aizliegtas vienošanās pārkāpumu valsts tirgū;

(d) vai līdzatbildētājs, kas ir lēmuma adresāts, attiecīgajā lēmumā ir kvalificēts kā:

(i) faktiskais aizliegtas vienošanās dalībnieks tādā izpratnē, ka tas ir faktiski piedalījies konstatētajā(os) nolīgumā(os), kas veido konkurences noteikumu pārkāpumu, un/vai saskaņotās darbībās, vai

(ii) juridiska vienība, kura ietilpst uzņēmumā, kas ir saukts pie publiski tiesiskās atbildības par Savienības tiesībās noteiktā aizlieguma noslēgt aizliegtas vienošanās pārkāpumu;

(e) vai līdzatbildētājs, kas nav lēmuma adresāts, faktiski ir ražojis, izplatījis, pārdevis un/vai piegādājis produktus, uz kuriem attiecas aizliegta vienošanās, un/vai faktiski ir sniedzis pakalpojumus, uz kuriem attiecas aizliegta vienošanās;

(f) vai galvenais atbildētājs un līdzatbildētājs ietilpst vai neietilpst vienā un tajā pašā uzņēmumā,

(g) vai prasītāji tieši vai netieši ir pirkuši produktus no galvenā atbildētāja un/vai līdzatbildētāja un/vai tieši vai netieši no tiem saņēmuši pakalpojumus?

Pirmā jautājuma b) daļa

Vai, lai atbildētu uz pirmā jautājuma a) daļu, ir būtiski, vai ir vai nav paredzams, ka attiecīgo līdzatbildētāju iesūdz tiesā, kuras jurisdikcija attiecas uz galveno atbildētāju? Gadījumā, ja tas ir būtiski, vai šī paredzamība ir atsevišķs kritērijs, piemērojot Briseles I a regulas 8. panta 1. punktu? Vai, ņemot vērā 2021. gada 6. oktobra spriedumu *Sumal* (C-882/19, EU:C:2021:800) tā principā pastāv? Cik lielā mērā pirmā jautājuma a) daļā minētie apstākļi (a)–(g) punkts) izskatāmajā lietā ļauj paredzēt, ka līdzatbildētājs tiks iesūdzēts tiesā, kuras jurisdikcija attiecas uz galveno atbildētāju?

Otrais jautājums

Vai, nosakot jurisdikciju, ir jāņem vērā arī prasības pret galveno atbildētāju iespējamā apmierināšana? Gadījumā, ja tas tā ir, vai, veicot šādu izvērtējumu, ir pietiekami, ka *a priori* nevar tikt izslēgts, ka prasība tiks apmierināta?

Trešais jautājums

Vai konkurences tiesībās atzīto prezumpciju par mātesuzņēmumu (kam piemērots naudas sods) izšķirošu ietekmi uz meitasuzņēmumu saimniecisko darbību (“*Akzo* prezumpcija») ir jāpiemēro un to var piemērot (civiltiesiskās) lietās par aizliegtas vienošanās dēļ radītiem zaudējumiem?

Ceturtā jautājuma a) daļa

Vai, piemērojot Briseles I a regulas 8. panta 1. punktu, dažādi atbildētāji, kas ir vienas un tās pašas dalībvalsts rezidenti, (kopā) var veidot galveno atbildētāju?

Ceturtā jautājuma b) daļa

Vai Briseles I a regulas 8. panta 1. punkts, padarot nepiemērojamas valsts tiesību normas, tieši un nepastarpināti nosaka tiesu, kam ir teritoriālā jurisdikcija?

Ceturtā jautājuma c) daļa

Gadījumā, ja atbilde uz ceturtā jautājuma a) daļu ir noliedzoša – tādā nozīmē, ka tikai viens atbildētājs var būt galvenais atbildētājs – un atbilde uz ceturtā jautājuma b) daļu ir apstiprinoša – tādā nozīmē, ka Briseles I a regulas 8. panta 1. punkts, padarot nepiemērojamas valsts tiesību normas, tieši un nepastarpināti nosaka tiesu, kam ir teritoriālā jurisdikcija:

Vai, piemērojot Briseles I a regulas 8. panta 1. punktu, pastāv iespēja iekšējā kārtībā lietu nodot atbildētāja domicila tiesai tajā pašā dalībvalstī?

Atbilstošās Savienības tiesību normas

Līgums par Eiropas Savienības darbību (turpmāk tekstā – “LESD»), 101. pants

Eiropas Parlamenta un Padomes Regula (ES) Nr. 1215/2012 (2012. gada 12. decembris) par jurisdikciju un spriedumu atzīšanu un izpildi civillietās un komercietās, 4. panta 1. punkts, 6. panta 1. punkts, 7. panta 1.–3. punkts, 8. panta 1. punkts, 11. panta 1. punkta b) apakšpunkts

Atbilstošās valsts tiesību normas

Wetboek van burgerlijke rechtsvordering (Civilprocesa kodekss, turpmāk tekstā – “Rv»), 107. pants, 110. panta 1. un 3. punkts, 209. pants, 612. pants

Īss faktisko apstākļu un pamatlietas izklāsts

- 1 Šī lieta attiecas uz konstatāciju, ka [atbildētājām un] apelācijas sūdzības iesniedzējām ir solidāra atbildība par zaudējumiem, ko radīja divi atsevišķi LESD 101. panta pārkāpumi, kas tika konstatēti ar Itālijas konkurences iestādes (turpmāk tekstā – “AGCM») 2019. gada 17. jūlija lēmumu (turpmāk tekstā – “lēmums»). Lēmuma priekšmets ir aizliegta vienošanās par kartonaloksnēm laika periodā no 2004. gada 2. februāra līdz 2017. gada 30. martam, kas tika īstenota, manipulējot ar gofrēta kartona pārdošanas cenām un rosinot citus uzņēmumus piedalīties pārkāpumā. Lēmums attiecas vēl arī uz aizliegtu vienošanos iepakojuma jomā laika periodā no 2005. gada 7. septembra līdz 2017. gada 30. martam saistībā ar

nolīgumu svarīgāko kartona iepakojuma ražotāju starpā konkurences izkropļošanas nolūkā (turpmāk tekstā kopā – “aizliegtas vienošanās»). Kā izriet no lēmuma, aizliegta vienošanās iepakojuma jomā pildīja atbalsta funkcijusaistībā ar aizliegtu vienošanos par kartona loksnēm.

- 2 Lūgumā sniegt prejudiciālu nolēmumu abas lietas tika apvienotas. Pirmās trīs [atbildētājas un] apelācijas sūdzības iesniedzējas (pirmā lieta) kopā tiek sauktas par *SK u.c.* un atsevišķi – par *SK Europe*, *SK International* un *SK Italia*. Pārējās piecas [atbildētājas un] apelācijas sūdzības iesniedzējas (otrā lieta) kopā tiek sauktas par *DS u.c.* un atsevišķi – par *DS Italy*, *DS Plc*, *DS Packaging*, *DS Holding* un *Toscana*. [Prasītājas] un atbildētājas apelācijas tiesvedībā abās lietās kopā tiek sauktas par *Unilever u.c.* un atsevišķi – par *Unilever Europe*, *Unilever Supply Chain* un *Unilever Italy*. *SK Europe* ir reģistrēta Nārdēnā, Nīderlande, *SK International* – Amsterdamā, Nīderlande, un *DS Italy* – Reisveikā, Nīderlande. Pārējo [atbildētāju un] apelācijas sūdzības iesniedzēju reģistrācijas vieta atrodas ārpus Nīderlandes.
- 3 *Unilever Europe* kopš 2017. gada ir primāri atbildīga par izejvielu un iepakojuma materiālu iepirkumu *Unilever* ražošanas vietām Eiropā, tostarp ražošanas vietām Itālijā. Pirms tam par to bija atbildīga *Unilever Supply Chain Company*. Aizliegtas vienošanās laika perioda sākumā *Unilever* uzņēmumu grupa ar *Unilever Italy* tiesiskā priekšteča starpniecību iegādājās arī vietējā ražojuma iepakojumu no gofrētā kartona.
- 4 *Unilever u.c.* lūdz konstatēt, ka *SK u.c.* un *DS u.c.* neatļautas darbības dēļ saistībā ar dalību aizliegtās vienošanās ir solidāri atbildīgas. Turklāt *Unilever u.c.* lūdz solidāri piespriest *SK u.c.* un *DS u.c.* maksāt zaudējumu atlīdzību, kuras apmērs jānosaka atsevišķā turpmākā tiesvedībā. *Unilever u.c.* izvirza argumentus, ka *SK u.c.* un *DS u.c.* par to esot atbildīgas kā juridiskas vienības, kuras ietilpstot uzņēmumos konkurences tiesību izpratnē, kas esot izdarījuši attiecīgajā lēmumā konstatēto pārkāpumu pret Savienības tiesībās noteikto aizliegumu noslēgt aizliegtas vienošanās.
- 5 *SK u.c.* ietilpst *SK* uzņēmumu grupā, kas darbojas no papīra un kartona izgatavotu iepakojuma materiālu jomā. *SK* uzņēmumu grupas galvenā akcionāre ir Dublinā, Īrija, reģistrēta sabiedrība *Smurfit Kappa Group PLC*, kas nepiedalās šajā tiesvedībā. *SK International* ir holdinga (starpnieksabiedrība) nolūkā īstenot *SK* uzņēmumu grupas darbības visā pasaulē. Tā ir *SK Europe* 100 % mātesuzņēmums, savukārt *SK Europe* ir holdinga (starpnieksabiedrība) nolūkā īstenot *SK* uzņēmumu grupas darbības Eiropā. Kopš *SK Italia Holdings S.p.A* apvienošanas ar *SK Italia* 2018. gadā *SK Europe* ir *SK Italia* 100 % mātesuzņēmums, savukārt *SK Italia* ir Itālijā reģistrēta darbības sabiedrība, kas darbojas kartona lokšņu un no kartona izgatavotu iepakojuma materiālu ražošanas un tirdzniecības jomā Itālijā, kā arī ir trīs fabriku īpašniece Itālijā.
- 6 *DS u.c.* ietilpst *DS* uzņēmumu grupā, kas darbojas gofrēta kartona papīra izejvielu ražošanas un pārdošanas, kā arī gofrēta kartona sagriešanas un no tā izgatavota

iepakojuma jomā. *DS PLC* ir *DS* uzņēmumu grupas galvenā akcionāre. *DS Holding* un *DS Italy* ir holdingsabiedrības. *DS Italy* pieder 92 % *Toscana* kapitāldaļu. *Toscana* darbojas gofrēta kartona un no tā izgatavota iepakojuma ražošanas jomā un tai Itālijā ir divas fabrikas. *DS Packaging* 2012. gadā pārņēma *Packaging Italia S.p.A.* un darbojas gofrēta kartona sagriešanas un no tā izgatavota iepakojuma ražošanas un pārdošanas jomā.

- 7 *SK Italia*, *DS Holding* un *Toscana* ir lēmuma adresātes. Lēmumā tika konstatēts, ka *SK Italia* un *Toscana* piedalījās aizliegtās vienošanās. *DS Holding* lēmumā tika saukta pie atbildības kā (netiešs) mātesuzņēmums augšupejošā līnijā. Pārējās atbildētājas [un apelācijas sūdzības iesniedzējas] nav lēmuma adresātes.
- 8 Pārsūdzētajā spriedumā *Rechtbank* atzina savu jurisdikciju attiecībā uz prasībām, kas celtas pret atbildētājiem, kas nav Nīderlandes rezidenti. *Rechtbank* ieskatā prasības, kas celtas pret atbildētājiem, kas ir Nīderlandes rezidenti, un tās, kas celtas pret atbildētājiem, kas nav Nīderlandes rezidenti, ir tik cieši saistītas, ka ir lietderīgi, lai tās izlemtu viena un tā pati tiesa nolūkā izvairīties no riska, ka tiek pieņemti nesavienojami spriedumi. *SK u.c.* un *DS u.c.* iesniedza apelācijas sūdzību par šo spriedumu
- 9 Saskaņā ar Nīderlandes tiesību aktiem jurisdikcijas neesamība ir absolūts šķērslis tiesas procesam un tādēļ, arī apelācijas tiesvedībā, tiesa pēc savas iniciatīvas to pārbauda. Turklāt atbildētāji, kas nav Nīderlandes rezidenti, izvirzot pakārtotu prasījumu, ir iebilduši pret *Rechtbank Amsterdam* starptautisko jurisdikciju. Lietas dalībnieku argumenti līdz šim attiecas tikai uz *Rechtbank Amsterdam* jurisdikciju attiecībā uz prasībām, kas celtas pret atbildētājiem, kas nav Nīderlandes rezidenti.
- 10 Teritoriālā jurisdikcija, proti, jautājums, kurai tiesai (tajā pašā jurisdikcijas līmenī) Nīderlandē ir jurisdikcija izskatīt prasību, nepieder pie absolūtiem šķēršļiem tiesas procesam. Teritoriālo jurisdikciju nosaka, pamatojoties uz atbildētāja reģistrācijas vietu. No atbildētājiem, kas ir Nīderlandes rezidenti, tikai *SK International* ir reģistrēta Amsterdamas tiesas darbības teritorijā. *Rechtbank*, pamatojoties uz *Rv* 107. pantu, ir atzinusi savu teritoriālo jurisdikciju. Attiecīgā tiesību norma paredz, ka tiesai, ja tās jurisdikcijā ir izskatīt prasību pret vienu no atbildētājiem, pret kuriem ir celta kopīga prasība, ir jurisdikcija izskatīt prasību arī pret pārējiem atbildētājiem, ja prasības pret dažādiem atbildētājiem ir tik cieši saistītas, ka efektivitātes apsvērumi pamato to izskatīšanu kopā. Turklāt attiecīgie atbildētāji, kas ir Nīderlandes rezidenti, nav izvirzījuši iebildumus par *Rechtbank* teritoriālo jurisdikciju. Spriedums par teritoriālo jurisdikciju nav apstrīdams (*Rv* 110. panta 3. punkts). Tādēļ *Gerechtshof* (apelācijas tiesa, Nīderlande, turpmāk tekstā – “*Gerechtshof*») saskaņā ar Nīderlandes procesuālajām tiesībām ir jāuzskata, ka *Rechtbank Amsterdam* ir teritoriālā jurisdikcija attiecībā uz visiem atbildētājiem, kas ir Nīderlandes rezidenti.
- 11 Lai prasības varētu apmierināt pēc būtības, primāri ir nepieciešams, lai tiktu konstatēta *Unilever u.c.* apgalvotā visu atbildētāju atbildība. *Unilever u.c.* lūdz zaudējumu apmēru noskaidrot zaudējumu konstatēšanas procedūrā (*Rv*

612. pants). Tā atbilstoši Nīderlandes tiesību aktiem ir parasta, bet ne obligāta atsevišķa turpmāka tiesvedība. Lai lietu varētu nodot izskatīšanai zaudējumu konstatēšanas procedūrā ar nolūku šajā turpmākā tiesvedībā noteikt zaudējumu apmēru, ir pietiekami, ja ir ticams, ka *Unilever* u.c. ir radušies zaudējumi.

Īss lūguma sniegt prejudiciālu nolēmumu motīvu izklāsts

- 12 Interpretācijas jautājumi ir saistīti ar lietas specifisko veidu, kas ir lieta, kurā tiek skatīti aizliegtās vienošanās dēļ radītie zaudējumi, pamatojoties uz *AGCM* Itālijas tirgū konstatētajiem pārkāpumiem pret Savienības tiesībās noteikto aizliegumu noslēgt aizliegtas vienošanās. Vairākiem uzdotajiem jautājumiem ir nozīme arī citās lietās saistībā ar aizliegtās vienošanās dēļ radītiem zaudējumiem, kas tiek izskatītas Nīderlandē, piemēram, citā lietā par aizliegtās vienošanās dēļ radītiem zaudējumiem, kurā *Gerechtshof* šodien uzdod daļēji tos pašus jautājumus, un lietā, kurā *Hoge Raad* (Augstākā tiesa) 2023. gada 26. jūnijā ir iesniegusi savus jautājumus (C-393/23, *Athenian Brewery* un *Heineken*).

Pirmā jautājuma a) daļa un pirmā jautājuma b) daļa

- 13 *Gerechtshof* šajā lietā saskaras ar dažādiem viedokļiem jautājumā, vai prasība, kas celta pret *SK International* un/vai citiem atbildētājiem, kas ir Nīderlandes rezidenti, no vienas puses, un katra atsevišķā prasība, kas celta pret atbildētājiem, kas nav Nīderlandes rezidenti, no otras puses, ir cieši saistītas vai var būt cieši saistītas Briseles I a regulas 8. panta 1. punkta izpratnē, un vai ir svarīgi, ka attiecīgā atbildētāja var paredzēt, ka prasība pret to tiks celta *Rechtbank Amsterdam*, kurai ir jurisdikcija attiecībā uz galveno atbildētāju *SK International*.
- 14 Saskaņā ar vienu viedokli, ko pārstāv *Unilever* u.c., ciešas saistības esamība izriet no fakta, ka prasības pret *SK International* (un attiecīgajā gadījumā prasību pret citiem atbildētājiem, kas ir Nīderlandes rezidenti), no vienas puses, un prasību pret atbildētājiem, kas nav Nīderlandes rezidenti, no otras puses, pamatā esot solidāra atbildība par vieniem un tiem pašiem zaudējumiem, turklāt visi atbildētāji esot tikuši iesūdzēti tiesā savā statusā kā vienības, kas ietilpst uzņēmumos, attiecībā uz kuriem lēmumā esot konstatēts, ka tie, izdarot vienotu un turpinātu pārkāpumu, esot pārkāpuši Savienības tiesībās noteikto aizliegumu noslēgt aizliegtas vienošanās. Šis viedoklis ir balstīts uz zaudējumu atlīdzības mērķi, proti, nodrošināt Savienības tiesībās noteiktā aizlieguma noslēgt aizliegtas vienošanās efektīvu piemērošanu (skat. spriedumu, 2021. gada 6. oktobris, *Sumal*, C-882/19, EU:C:2021:800, 67.punkts, turpmāk tekstā – “spriedums *Sumal*»).
- 15 Atbilstoši citam viedoklim šādā lietā kā galvenais atbildētājs var darboties tikai viens lēmuma adresāts vai pat tikai viena vienība, kura faktiski pati ir izdarījusi konkurences pārkāpumus. Saskaņā ar šo viedokli tādu vienību, kas augšupejošā un/vai lejupejošā līnijā ietilpst uzņēmumā un pašas nav piedalījušās pārkāpumā, atbildība nepamato to, ka šāda (lēmumā neminēta) vienība varētu būt galvenais atbildētājs. Pareizai tiesvedībai nepalīdzētu plašas potenciālo galveno atbildētāju

grupas esamība. Tā rezultātā Briseles I a regulas 4. panta 1. punktā noteiktais princips zaudētu savu jēgu un izraisītu jurisdikcijas noteikumu neparedzamu piemērošanu, kā arī nevēlamu labvēlīgākas tiesas izvēles iespēju (“*forum shopping*»), jo šādā gadījumā jurisdikcija varētu būt tiesām (gandrīz) visās dalībvalstīs. Tas esot pretrunā paredzamības prasībai – mērķim, ka jurisdikcijas noteikumiem jābūt lielā mērā paredzamiem, un principam, ka īpaši jurisdikcijas noteikumi, tādi kā Briseles I a regulas 8. panta 1. punkts, ir jāattiecina tikai uz dažām šauri interpretējamām un precīzi noteiktām situācijām. It īpaši prasības, kas celtas pret lēmumā neminētu vienību, ko uzskata par atbildīgu lejupejošā līnijā, un tās, kas celtas pret vienību, attiecībā uz ko kā uz uzņēmuma daļu lēmumā arī esot konstatēta tikai atbildība augšupejošā līnijā, esot pārāk atšķirīgas, lai varētu izpildīt prasību par ciešas saistības esamību, katrā ziņā tad, ja tās ir prasības, kas celtas pret vienībām, kas neietilpst vienā un tajā pašā uzņēmumā. Atbilstoši šim viedoklim Briseles I a regulas 8. panta 1. punkts var pamatot jurisdikciju tikai tādā gadījumā, ja atbildētājas varot paredzēt, ka prasības pret tām varētu tikt celtas tiesā, kurai ir jurisdikcija attiecībā uz galveno atbildētāju. Tā tas neesot situācijā, kas attiecas uz ļoti atšķirīgām dažādu uzņēmumu struktūrām.

- 16 *Gerechthof* uzskata, ka ar mērķi efektīvi īstenot Savienības tiesībās noteikto aizliegumu noslēgt aizliegtas vienošanās nav saderīgi, ja jau sākotnēji tiek izslēgtas vienības, ar kurām var pastāvēt cieša saistība un/vai kas var būt galvenie atbildētāji. Ticami ir tas, ka prasības, kas sakarā ar vienotu un turpinātu pārkāpumu pret Savienības tiesībās noteikto aizliegumu noslēgt aizliegtas vienošanās ir celtas pret atbildētājiem, kurus tieši saskaņā ar Savienības tiesību aktiem uzskata par atbildīgām vienībām, attiecas uz vienu un to pašu faktisko un juridisko situāciju, ja šiem atbildētājiem bija iespējams paredzēt, ka viņi tiks iesūdzēti tiesā, kurā galvenajam atbildētājam ir domicils. Paredzamības kontekstā var būt svarīgi, ka pārkāpums pret Savienības tiesībās noteikto aizliegumu noslēgt aizliegtas vienošanās var būt par iemeslu daudzu prasītāju prasībām par zaudējumu atlīdzību, kas celtas pret daudzām vienībām, kuras ir atbildīgas tieši saskaņā ar Savienības tiesību aktiem. Tomēr noteiktas lietas konkrētu faktu un konkrētu apstākļu rezultātā var izrādīties, ka saikne starp prasību pret galveno atbildētāju un prasību pret noteiktu citu atbildētāju ir tik nenoteikta, ka nepastāv vajadzīgā ciešā saistība Briseles I a regulas 8. panta 1. punkta izpratnē. Šādās situācijās nevar uzskatīt, ka nesavienojamu spriedumu risks pastāv tad, ja prasības pret dažādiem atbildētājiem neizskata viena un tā pati tiesa. Tādējādi paredzamība darbojas kā korekcijas mehānisms, kad tiek konstatēts, vai pastāv viena un tā pati faktiskā un juridiskā situācija. Šāda interpretācija atbilst 2015. gada 21. maija spriedumam *CDC Hydrogen Peroxide* (C-352/13, EU:C:2015:335), ir saderīga ar Briseles I a regulas 8. panta 1. punkta mērķi (pareiza tiesvedība), sekmē Savienības konkurences tiesību efektīvu īstenošanu un atbilst hierarhijas neesamībai prasību starpā, kā arī sīkāku prasību neesamībai attiecībā uz galveno atbildētāju, piemērojot Briseles I a regulas 8. panta 1. punktu.

Otrais jautājums

- 17 *Gerechthof* saskaras ar diviem atšķirīgiem Nīderlandes judikatūrā izteiktiem viedokļiem jautājumā par nozīmi, kāda var būt potenciālai iespējai apmierināt prasības pret galveno atbildētāju, piemērojot Briseles I a regulas 8. panta 1. punktu.
- 18 Atbilstoši vienam viedoklim tas, vai prasības var tikt apmierinātas, ir jāvērtē tikai, skatot lietu pēc būtības. Tomēr saskaņā ar šo viedokli var notikt tiesību ļaunprātīga izmantošana, ja pret galveno atbildētāju tiek celta prasība, lai gan jau sākotnēji ir zināms, ka tā acīmredzami nevar tikt apmierināta.
- 19 Saskaņā ar otru viedokli, jau vērtējot starptautisko jurisdikciju, ir jāpārbauda, vai celtās prasības faktiski un juridiski ir pietiekami pamatotas, it īpaši tad, kad runa ir par prasību pret galveno atbildētāju, un Briseles I a regulas 8. panta 1. punkts nepietiekami pamatojuma dēļ nevar tikt piemērots. Šajā sakarā izmanto atsauci uz 2015. gada 28. janvāra spriedumu *Kolassa*, C-375/13, EU:C:2015:37, 61. punkts, un 2016. gada 16. jūnija spriedumu *Universal Music International Holding*, C-12/15, EU:C:2016:449, 44. punkts. Tajos Tiesa ir nospriedusi, ka jurisdikcijas pārbaudei neesot jāaprobežojas tikai ar prasītāja apgalvojumu izvērtējumu. Esot jāizvērtē arī pieejamā informācija par lietas dalībnieku starpā faktiski pastāvošajām tiesiskajām attiecībām un atbildētāja apgalvojumi. Atbilstoši šim viedoklim Briseles I a regulas 8. panta 1. punkts var tikt piemērots tikai tad, ja jau no paša sākuma – tātad, bez lietas dalībnieku tiesāšanās pēc būtības, bez detalizētākas faktu vai pierādījumu iegūšanas pārbaudes – esot pietiekami liela iespējamība, ka prasība pret galveno atbildētāju tiks apmierināta.
- 20 Pastāv pamatotas šaubas par to, kurš viedoklis ir pareizs. Ģenerālvokāts P. Mengoci [*P. Mengozzi*] 2007. gada 24. maija secinājumos lietā *Freeport* (C-98/06, EU:C:2007:302, 70. punkts) ir paudis nostāju, ka, izvērtējot nesavienojamu spriedumu iespējamību, vajadzētu izvērtēt iespēju apmierināt prasību, kas celta pret atbildētāju, kura domicils ir tajā dalībvalstī, kur atrodas tiesa, kas izskata lietu. Ģenerālvokāts P. Mengoci uzskata, ka šādai izvērtēšanai būs praktiska nozīme attiecībā uz nesavienojamu spriedumu iespējamības novēršanu tikai tad, ja prasība būs acīmredzami nepieņemama vai visādā ziņā nepamatota. Katrā ziņā Tiesa 2006. gada 13. jūlija spriedumā *Reisch Montage*, C-103/05, EU:C:2006:471, 31. punkts, ir nospriedusi, ka uz Regulas Nr. 44/2001 6. panta 1. punktu var atsaukties, ceļot prasību dalībvalstī pret atbildētāju, kura domicils ir šajā dalībvalstī, un līdzatbildētāju, kura domicils ir citā dalībvalstī, pat ja šī prasība kopš tās celšanas brīža attiecībā uz pirmo atbildētāju ir uzskatāma par nepieņemamu saskaņā ar tai piemērojamām valsts tiesību normām. Tas nemaina faktu, ka var notikt tiesību ļaunprātīga izmantošana, ja pret galveno atbildētāju tiek celta prasība, lai gan jau sākotnēji ir zināms, ka tā acīmredzami nevar tikt apmierināta.

Trešais jautājums

- 21 Šis jautājums ir būtisks tikai tad, ja varbūtējai iespējai apmierināt prasību, kas celta pret galveno atbildētāju, ir nozīme jurisdikcijas pārbaudes posmā. Gadījumā, ja jurisdikcijas pārbaudes posmā tiesību ļaunprātīga izmantošana un tādējādi jurisdikcijas neesamības konstatēšana var pastāvēt un attiecīgi notikt tikai tad, ja pret galveno atbildētāju tiek celta prasība, lai gan jau sākotnēji ir zināms, ka tā acīmredzami nevar tikt apmierināta, uz šiem jautājumiem – ja tiesību ļaunprātīga izmantošana nepastāv – ir jāatbild, izskatot lietu pēc būtības.
- 22 Trešais jautājums skar tā saukto “Akzo prezumpciju», tātad – atspēkojamu prezumpciju, ka mātesuzņēmums, kam pieder (gandrīz) 100 % tās meitasuzņēmuma, kas ir izdarījis Savienības konkurences tiesību pārkāpumu, kapitāla, īsteno izšķirošu ietekmi uz šī meitasuzņēmuma rīcību (skat. spriedumu, 2009. gada 10. septembris, *Akzo Nobel u.c./Komisija*, C-97/08 P, EU:C:2009:536, 60. punkts un tajā minētā judikatūra). Šī prezumpcija ir spēkā arī tad, ja mātesuzņēmums var izmantot visas ar tā meitasuzņēmuma akcijām saistītās balsstiesības (skat. spriedumu, 2021. gada 27. janvāris, *The Goldman Sachs Group/Komisija*, C-595/18 P, EU:C:2021:73, 35. punkts), un tā tika piemērota arī saistībā ar mātesuzņēmumu, kas netieši kontrolēja holdinga starpnieksabiedrību (skat. Vispārējās tiesas spriedumu, 2012. gada 27. septembris, *Shell Petroleum u.c./Komisija*, T-343/06, EU:T:2012:478, 52. punkts), kā arī saistībā ar mātesuzņēmumu, kas ir neaktīva holdingsabiedrība un neveic saimniecisko darbību (skat. spriedumus, 2011. gada 20. janvāris, *General Química u.c./Komisija*, C-90/09 P, EU:C:2011:21, 86.–88. punkts, un 2013. gada 11. jūlijs, *Komisija/Stichting Administratiekantoor Portielje*, C-440/11 P, EU:C:2013:514, 42.–44. punkts). “Akzo prezumpcija» tika izstrādāta, publiski īstenojot Savienības konkurences tiesības. Pastāv pamatotas šaubas par “Akzo prezumpcijas» piemērošanu civiltiesiskās lietās par aizliegtas vienošanās dēļ radītiem zaudējumiem.
- 23 Vienā pieejā tiek uzsvērts, ka konkurences tiesībās lietotais uzņēmuma jēdziens esot vienādi interpretējams kā konkurences tiesību publiskās, tā arī to civiltiesiskās īstenošanas kontekstā, un apsvērumi, uz kuriem balstoties “Akzo prezumpcijas» piemērošana Savienības konkurences tiesību aktu publiskās īstenošanas kontekstā, esot piemērojami arī šo tiesību civiltiesiskās īstenošanas kontekstā.
- 24 Atbilstoši citam viedoklim “Akzo prezumpcija» ir tikai procesuāla prezumpcija par pierādījumiem, kas ir lietderīga Komisijai un valstu konkurences iestādēm administratīvās lietās. Spriedums *Sumal* un 2019. gada 14. marta spriedums *Skanska Industrial Solutions u.c.* (C-724/17, EU:C:2019:204) nedz aizstājot valsts pierādīšanas un procesuālo tiesību noteikumus, nedz no minētajiem spriedumiem varot izsecināt, ka šie administratīvā procesa noteikumi automātiski piemērojami civiltiesiskās atbildības procesos. Šajā ziņā esot būtiski, ka “Akzo prezumpcija» sprieduma *Sumal* 43. punktā netiekot uzskatīta par (civiltiesiskās) vainojamības aspektu.

Ceturtā jautājuma a)–c) daļa*Ceturtā jautājuma a) daļa*

- 25 *Unilever* u.c. ieskatā Briseles I a regulas 8. panta 1. punkta piemērojamībai ir pietiekami, ka prasības, kas celtas pret atbildētājiem, kas nav Nīderlandes rezidenti, un prasības, kas celtas pret atbildētājiem, kas ir Nīderlandes rezidenti, ir cieši saistītas šī noteikuma izpratnē, kaut arī vienam vai vairākiem no šiem atbildētājiem domicils ir citā tiesu apgabalā, nekā tajā, kur atrodas tiesa, kurā ir tikusi celta prasība. Atbilstoši citam viedoklim kā galvenais atbildētājs var darboties tikai viens atbildētājs, kura domicils ir tās tiesas apgabalā, kurā prasība ir tikusi iesniegta. Nīderlandes judikatūrā ir pārstāvēti abi viedokļi.
- 26 *Gerechthof* konstatē, ka Briseles I a regulas 8. panta 1. punkta formulējums, šķiet, norāda uz to, ka tikai viens atbildētājs var būt galvenais atbildētājs. Gadījumā, ja starp prasībām pret visiem līdzatbildētājiem, kas nav Nīderlandes rezidenti, un prasību pret *SK International* būtu jāpastāv attiecīgai ciešai saistībai, tādā gadījumā tas ir daudz striktāks kritērijs, nekā tad, ja pietiktu, ka pastāv saistība ar prasību, kas celta pret kādu citu no atbildētājiem, kuru domicils ir Nīderlandē (bet tas neatrodas *Rechtbank Amsterdam* tiesu apgabalā). Kā minēts 10. punktā, šajā lietā *Gerechthof* ir jāuzskata, ka tai ir jurisdikcija attiecībā uz visiem atbildētājiem, kuru domicils ir Nīderlandē.

Ceturtā jautājuma b) daļa

- 27 Ņemot vērā, ka *SK International*, iespējams, nevar būt galvenā atbildētāja, tomēr tāds var viens no pārējiem atbildētājiem, kas ir Nīderlandes rezidenti, būtiski ir tas, vai Briseles I a regulas 8. panta 1. punkts tieši un attiecīgā gadījumā pat tikai un vienīgi Briseles I a regulas 8. panta 1. punkts – aizstājot valsts tiesību normas par teritoriālo jurisdikciju – pamato ne tikai starptautisko, bet arī teritoriālo jurisdikciju. Briseles I a regulas 8. panta 1. punkta formulējums uz to norāda. Šāda divējāda funkcija jau tika apstiprināta Briseles I a regulas 7. panta 1. un 2. punkta, kā arī 11. panta 1. punkta b) apakšpunkta kontekstā, kam ir līdzīgs formulējums kā attiecīgās regulas 8. panta 1. punktam (skat. spriedumus, 2012. gada 15. jūlijs, *Volvo* u.c., C-30/20, 33. punkts, 2007. gada 3. maijs, *Color Drack*, C-386/05, EU:C:2007:262, 30. punkts, un 2022. gada 30. jūnijs, *Allianz Elementar Versicherung*, C-652/20, EU:C:2022:514). Ar ceturtā jautājuma b) daļu tam ir jābūt pilnīgi skaidri precizētam, jo ceturtā jautājuma c) daļā tiek uzskatīts, ka šāda divējāda funkcija pastāv.

Ceturtā jautājuma c) daļa

- 28 Ceturtā jautājuma c) daļa tiek uzdots gadījumam, ja galvenais atbildētājs gan nevar būt *SK International*, tomēr tāds var būt viens no pārējiem atbildētājiem, kas ir Nīderlandes rezidenti. Proti, ja atbilde uz ceturtā jautājuma a) daļu ir noliedzosa – tādā nozīmē, ka tikai viens atbildētājs var būt galvenais atbildētājs –

un atbilde uz ceturtnā jautājuma b) daļu ir apstiprinoša – tādā nozīmē, ka Briseles I a regulas 8. panta 1. punkts tieši nosaka tiesu, kam ir teritoriālā jurisdikcija –, rodas jautājums, vai Briseles I a regulas 8. panta 1. punkts paredz iespēju nodot lietu izskatīšanai tās pašas dalībvalsts tiesai, kuras teritorijā domicils ir citam atbildētājam. Šādā gadījumā (nepastāv cieša saistība ar prasību, kas celta pret galveno atbildētāju, tomēr cieša saistība katrā ziņā pastāv ar prasību, kas celta pret citu atbildētāju, kura domicils ir tajā pašā dalībvalstī) lieta, ja to nav iespējams iekšējā kārtībā nodot izskatīšanai citai tiesai, jāsāk izskatīt no jauna tās pašas dalībvalsts tiesā, kuras teritorijā domicils ir šim citam atbildētājam. Tas nozīmē, ka ir jāsāk jauna tiesvedība, kurā tiesai pēc savas iniciatīvas atkal ir jāvērtē starptautiskā jurisdikcija. Iespējas iekšējā kārtībā nodot lietu izskatīšanai citai tiesai (vienai Nīderlandes tiesai nododot lietu citai Nīderlandes tiesai, turpinot tiesvedību stadijā, kurā tā atrodas) mērķis ir procesuālā ekonomija un lietderība. Tādēļ *Gerechtshof* uzskata, ka jābūt iespējamai tādai Briseles I a regulas 8. panta 1. punkta interpretācijai, kas paredz iespēju iekšējā kārtībā nodot lietu izskatīšanai citai tiesai.